

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор
Хмельницького університету
управління та права
імені Леоніда Юзькова, доктор
юридичних наук, професор

Олег ОМЕЛЬЧУК
21 листопада 2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження **Войцещука Артура Андрійовича** на тему **«Втрата військового майна за кримінальним правом України»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова № 17 від 21 листопада 2025 року

ПРИСУТНІ:

Крушинський С.А., завідувач кафедри, к.ю.н., професор; Омельчук О.М., професор кафедри, д.ю.н., професор; Налуцишин В.В., професор кафедри, д.ю.н., професор; Циганюк Ю.В., професорка кафедри, д.ю.н., професорка; Захарчук В.М., доцент кафедри, к.ю.н., доцент, Волкотруб С.Г., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Виговський Д.Л., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Плисюк Н. М., доцентка кафедри, к.ю.н., доцентка; Нікіфорова Т.І., доцентка кафедри, к.ю.н., доцентка; Хмелевська Н.В., доцентка кафедри, к.ю.н., доцентка; Присяжна А.В., доцентка кафедри, к.ю.н., доцентка, Бережний С.Д., доцент кафедри, к.ю.н., доцент; Налуцишин В.В., доцент кафедри, к.ю.н., доцент, Семенюк-Прибатьєв А.В., доцентка кафедри, к.ю.н., доцентка, Когут І.А., асистент кафедри, Налуцишин Р.В., асистент кафедри, Голуб А.Є., асистент кафедри

3 присутніх – 3 доктори наук та 11 кандидатів наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

Запрошені: аспірант кафедри кримінального права та процесу Войцещук А.А.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова Войцещука Артура Андрійовича на тему «Втрата військового майна за кримінальним правом України», виконаного в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова та поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право, щодо рекомендації до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Завідувача кафедри кримінального права та процесу, к.ю.н., професора Крушинського С.А., який запропонував учасникам обрати головування на засіданні фахового семінару та вніс пропозицію обрати головою на засіданні фахового семінару професорку кафедри, д.ю.н., професорку Циганюк Ю.В. Пропозицію підтримано одноголосно.

Професорку кафедри, д.ю.н., професорку Циганюк Ю.В., яка повідомила присутніх про те, що Войцещук Артур Андрійович, 05.07.1999 року народження, у 2020 році закінчив Тернопільський національний економічний університет, спеціальність фінанси, банківська справа та страхування, право, правоохоронна діяльність, кваліфікація – магістр. У 2020 році працював головним державним ревизором-інспектором Центрального міжрегіонального управління по роботі з великими платниками податків, з 2022 року працює у Збройних Силах України. З 2023 року є аспірантом кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Тема дисертаційного дослідження «Втрата військового майна за кримінальним правом України» була затверджена вченою радою Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова 25 жовтня 2023 року (протокол № 5, рішення № 1).

Науковий керівник – професорка кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, кандидатка юридичних наук, доцентка Плисюк Наталія Миколаївна.

Дисертацію виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова «Забезпечення прав людини у сфері боротьби зі злочинністю» (державний реєстраційний номер 0117U000106) та наукової теми Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова «Управлінські та правові засади забезпечення сталого розвитку України як європейської держави» (державний реєстраційний номер 0117U000103).

СЛУХАЛИ:

виступ аспіранта **Войцешука А.А.** який доповів присутнім основний зміст дисертаційного дослідження, зокрема обґрунтував актуальність теми дослідження, науково-теоретичну та практичну значимість досліджуваної проблеми, визначив мету та завдання дослідження, основні положення, які виносяться на захист, висвітлив методологічну основу дисертації, охарактеризував ступінь наукової розробки проблеми на сучасному етапі, виклав основні результати дослідження та сформулював висновки і рекомендації, відповів на запитання науково-педагогічних працівників кафедри.

Зокрема аспірант зазначив, що в роботі досліджено наукові позиції щодо сутності кримінальної відповідальності за втрату військового майна. Визначено та обґрунтовано безпосередній об'єкт складу втрати військового майна. Розглянуто у контексті предмета втрати військового майна трофейне майно, майно, одержане як благодійна допомога, майно, вилучене у підприємств, установ і організацій, примусово відчужене майно в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, а також майно, одержане шляхом мобілізації. Доведено, що останнє не може бути предметом вказаного складу кримінального правопорушення. Розроблено алгоритм встановлення того, чи втрата або зіпсування військового майна настала в результаті порушення конкретним суб'єктом правил його зберігання.

Обґрунтовано можливість визнання втрати або зіпсування військового майна малозначним діянням. Також проаналізовано межі караності втрати або зіпсування військового майна на предмет відповідності розроблених правовою наукою правилам побудови кримінально-правових санкцій.

У дисертації досліджено положення кримінально-правової доктрини щодо трактування поняття майна, яке було ввірене особі для службового користування у контексті ст. 413 КК України: обґрунтовано, що таким є майно, передане військовослужбовцеві (військовозобов'язаному, резервісту) у володіння та користування без права розпорядження ним для виконання такими особами обов'язків військової служби. Визначено підходи щодо трактування поняття втрати майна. Доведено, що під зазначеним наслідком потрібно розуміти вихід майна із володіння особи, в результаті чого остання назавжди чи на певний час втрачає можливість його використовувати.

Удосконалено знання про сутність правил зберігання військового майна. Встановлено, що такі правила можуть визначатися нормативно-правовими актами, а також письмовими наказами командирів військових формувань.

Розкрито зміст інтелектуальних та вольових ознак кримінально-протиправної самовпевненості та кримінально-протиправної недбалості при втраті або зіпсуванні військового майна. Зокрема обґрунтовано, що при кримінально-протиправній самовпевненості особа усвідомлює, що діяння, такі самі як вона вчиняє, в окремих випадках та за певних умов чи дії певних чинників можуть призвести до втрати або зіпсування ввіреного військового майна.

Визначено правила розмежування втрати військового майна від суміжних правопорушень. Зокрема, порушено питання відмежування втрати військового майна від його розтрати (ст. 191 КК України), втрати предметів, відомості про які становлять державну таємницю (ч. 2 ст. 422 КК України), аргументовано авторську позицію щодо відмежування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України від знищення або пошкодження військового майна (ст. ст. 411, 412 КК України, ст. 172¹² КУпАП) а також кримінальних правопорушень, що полягають у порушенні спеціальних правил (ст. ст. 414 – 417 КК України). При цьому виявлено низку правових колізій та запропоновано шляхи їх вирішення

Досліджена правова позиція, згідно із якої суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України, є не лише військовослужбовці, але й військовозобов'язані та резервісти підчас проходження ними навчальних чи перевірочних зборів. Встановлено момент початку та момент закінчення таких зборів.

Запропонована ідея щодо розширення кола суб'єктів втрати чи зіпсування військового майна. Обґрунтовано доцільність визнання такими членів усіх передбачених законодавством України воєнізованих збройних формувань, які залучені до воєнних дій під час особливого періоду; запропоновано відповідні зміни до абз. 2 ч. 2 ст. 401 КК України

За результатами дослідження з метою удосконалення правового регулювання кримінальної відповідальності за втрату військового майна запропоновано проект змін до чинного КК України.

По закінченню доповіді присутніми було поставлено до аспіранта Войцещука такі питання:

Присяжна А.В., кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу:

Питання: Що, на Вашу думку, охоплюється поняттям особливого періоду?

Відповідь: Дякую за питання. Поняттям особливого періоду, на нашу думку, охоплюється і час ведення силами оборони та безпеки воєнних дій в розумінні Закону України «Про оборону України», незалежно від прийняття рішення про введення воєнного стану. І не варто обмежуватися в контексті даного періоду розумінням його лише як періоду, протягом якого проводиться мобілізація. Особливий період в частині мобілізації, а також воєнний стан розпочинається з моменту оприлюднення відповідного указу Президента України а також Закону України, яким цей указ затверджено, а в окремих випадках – з часу, вказаного в самому указі, але не раніше моменту його оприлюднення. Діяння, вчинені до вказаного часу, хоч і вдень набрання чинності відповідними рішеннями, не можуть бути кваліфіковані як вчинені в умовах особливого періоду чи воєнного стану. Моментом припинення воєнного стану є закінчення строку, на який його було введено, або ж оголошення через медіа указу Президента України про скасування воєнного стану.

Нікіфорова Т.І., кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу:

Питання: У випадку втрати зброї чи інших небезпечних предметів, якщо обставини вчиненого правопорушення свідчать, що такими предметами можуть заволодіти інші особи або через певний вплив на них шкода може бути заподіяна громадській безпеці чи буде додатковим об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК громадська безпека?

Відповідь: Дякую за питання. Так, адже у разі псування або втрати предметів технічного постачання, транспорту, боєприпасів, зброї або інших видів майна, що перебуває на балансі військових частин/формувань, а також призначеного для службового використання, яке настало внаслідок неналежного зберігання з порушенням правил є загроза заподіяння шкоди суспільним відносинам у сфері громадської безпеки. Дякую за цікаве запитання та зауваження в рецензії, врахую в подальшій науковій діяльності.

Захарчук В.М., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та процесу:

Питання: В роботі пропонується передбачити відповідальність за ч. 1 ст. 413 КК України лише за шкоду у великих розмірах, аналогічно як у ст. 194 КК України. Це дозволить чітко розмежувати кримінально каране діяння і малозначне. А які зараз критерії використовуються для розмежування малозначної і кримінально караної втрати військового майна?

Відповідь: Дякую за питання. Втрата військового майна може бути визнана малозначним діянням у випадках, коли вона сталася внаслідок бойових дій або інших форс-мажорних обставин, що не залежали від волі військовослужбовця. Це означає, що не було порушення правил зберігання зброї, а втрата сталася внаслідок ситуацій, які військовий не міг контролювати. У таких випадках, після проведення службового розслідування, втрата списується з обліку, а військовослужбовець не несе кримінальної чи дисциплінарної відповідальності за це.

Крушинський С.А., кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права та процесу:

Питання: В роботі сказано, що «встановлено надмірну суворість покарання за вчинення таких діянь та безпідставне використання безальтернативних санкцій» пояснить свою позицію.

Відповідь: Дякую за питання. Порушення принципу узгодженості санкцій між собою, насамперед, прослідковується у значній відмінності суворості санкцій, передбачених аналізованою статтею та ст. 412 КК України, що передбачає відповідальність за необережне знищення або пошкодження військового майна, навіть незважаючи на те, що відповідно до другої, кримінальна відповідальність настає лише в разі заподіяння шкоди у великому розмірі. Саме через проведений аналіз санкцій ст. 413 КК України на предмет відповідності принципам кримінального права, принципам та

правилам побудови санкцій встановлено їхню надмірну суворість та неузгодженість із межами караності

Налуцишин В.В., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу:

Питання: Який позитивний зарубіжний досвід ви використовуєте в дисертації?

Відповідь: Дякую за питання. Вивчення досвіду держав Європейського союзу щодо регламентації кримінальної відповідальності за втрату та зіпсування військового майна дозволило констатувати, що держави-члени Європейського союзу, здебільшого, встановили кримінальну відповідальність за втрату та зіпсування військового майна. Позитивним, зокрема, вважаємо досвід стосовно наступних питань: 1) визнання предметом відповідних кримінальних правопорушень військових технологій та військової документації; 2) поширення відповідальності за втрату, знищення або пошкодження військового майна на співробітників усіх силових структур держави, в тому числі Національної поліції, а також іноземний військовий персонал; 3) створення консолідованої норми, яка б передбачала відповідальність за втрату, знищення або пошкодження військового майна через необережність і диференціацію відповідальності за такі діяння в разі їх вчинення в умовах воєнного або надзвичайного стану, або під час збройного конфлікту чи в особливий період; 4) диференціація відповідальності за посягання на військове майно залежно від розміру заподіяної шкоди.

Циганюк Ю.В., докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри кримінального права та процесу:

Питання: Чи дійсно вперше визначено та обґрунтовано безпосередній об'єкт втрати військового майна?

Відповідь: Дякую за питання. Незважаючи на важливість теми, комплексних досліджень питань кримінальної відповідальності за втрату, зіпсування військового майна у національній правовій науці не проводилося. Тому вважаємо, що визначено та обґрунтовано безпосередній об'єкт втрати військового майна на рівні дисертаційного дослідження вперше.

Після цього слово було надано рецензентам дисертаційного дослідження.

Доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент Захарчук В.М. відзначив високий науковий рівень дисертаційного дослідження.

Наукова новизна рецензованої дисертації полягає у тому, що є першим в Україні комплексним дослідженням кримінальної відповідальності за втрату військового майна.

Запропоновано нове бачення низки аспектів кримінально-правової характеристики втрати військового майна. Положення, які висуваються на

захист загалом вдало структурований дисертантом відповідно до встановлених вимог, є новими або містять значну частку новизни.

Варто звернути увагу на те, що автором вперше запропоновано ряд положень, зокрема: чітко визначено та обґрунтовано безпосередній об'єкт складу втрати військового майна; розглянуто у контексті предмета втрати військового майна трофейне майно, майно, одержане як благодійна допомога, майно, вилучене у підприємств, установ і організацій, примусово відчужене майно в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, а також майно, одержане шляхом мобілізації; досліджено співвідношення понять втрата та зіпсування майна із поняттями знищення і пошкодження майна; розроблено алгоритм встановлення того, чи втрата або зіпсування військового майна настала в результаті порушення конкретним суб'єктом правил його зберігання; запропоновано внести зміни до 413 КК України та ін. Багато положень є удосконаленими та науково розвиненими.

Основні результати дисертації відображені у трьох наукових статтях, які включені до переліку наукових фахових видань України та у двох тезах доповідей на конференціях, що відповідає вимогам, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист у належному обсязі відображені в анотації до дисертації, а її зміст відповідає встановленим вимогам. Текст дисертації викладено у науковому стилі, літературною державною мовою.

Дискусійні положення та зауваження. Не применшуючи теоретичну та практичну цінність одержаних дисертантом результатів дослідження, а також глибину і комплексність проведеного аналізу, слід відмітити існування у роботі дискусійних моментів.

Автором розроблено алгоритм встановлення того, чи втрата або зіпсування військового майна настала в результаті порушення конкретним суб'єктом правил його зберігання. Тобто тут мова переважно йде про бездіяльність особи. Відповідно в алгоритмі варто враховувати класичні умови відповідальності за бездіяльність – наявність обов'язку діяти певним чином та можливість діяти певним чином. Адже без цих двох складових кримінальна відповідальність виключається.

В роботі аргументовано, що обов'язковою у складі кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України, повинна бути ознака, яка характеризує тяжкість завданої шкоди. Тому пропонується передбачити відповідальність лише за шкоду у великих розмірах, аналогічно як у ст. 194 КК України. Дане положення є дискусійним, адже у ст. 194 КК України суспільна небезпечність залежить від вартості майна. Тоді як у ст. 413 – від того, що через втрату майна заподіюється шкода обороноздатності України в частині воєнного потенціалу як суспільного блага. У зв'язку з цим видається надмірним, хоч і

конкретизованим, таке визначення мінімального порогу кримінальної відповідальності за втрату військового майна. Адже вартість майна може і не бути великою, але шкода від його втрати – істотною для визнання діяння суспільно небезпечним і кримінально караним. Також автор, по суті, пропонує закріпити у ч. 1 ст. 413 КК відповідальність за більш суспільно небезпечне діяння, ніж це є зараз. Водночас санкцію ч. 1 ст. 413 КК України пропонує пом'якшити. Це видається не логічним.

Автор у новій редакції ст. 413 чомусь відходить від формулювання «Ті самі діяння... (ч.2), «Діяння, передбачені частиною першою цієї статті...» (ч.3) а також у ч. 1 деталізує майно «...зброї, бойових припасів, засобів пересування, предметів технічного постачання або іншого військового майна», а в ч. 2 а 3 - вже використовує інше формулювання – «військового майна». Однак такі пропозиції не відповідають логіці та традиціям нормотворення кримінального законодавства, де кваліфіковані склади кримінального правопорушення утворює додавання до основного складу однієї або кількох кваліфікуючих ознак. Відхід від цього правил можливий, якщо в ч. 2 та ч. 3 були б передбачені відносно самостійні склади кримінальних правопорушень. Або можливо варто відмовитися у ч. 1 ст. 413 КК України від вказівки на «...зброї, бойових припасів, засобів пересування, предметів технічного постачання», а обмежитися в усіх частинах ст. 413 КК України вказівкою лише на військове майно без деталізації.

Разом із тим, слід відзначити, що характер наведених міркувань щодо окремих фрагментів роботи не виключає можливості спростування аргументів рецензента та в цілому не знижує наукової цінності представленого наукового дослідження.

Висновки щодо рецензованого дослідження:

1. Дисертація Войцещука Артура Андрійовича на тему «Втрата втрата військового майна за кримінальним правом України» є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що у своїй сукупності мають значення для розвитку доктрини кримінального права та правозастосовної практики.

2. Дисертація Войцещука Артура Андрійовича виконана і оформлена у відповідності до вимог, що передбачені передбачених Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), відповідає пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Здобувач Войцещук Артур Андрійович заслуговує на присудження йому освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Нікіфорова Т.І., кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу відзначила високий та глибокий науковий рівень дисертаційного дослідження, який відповідає рівню, змісту, науковим результатам та вимогам, що висунуті для дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії.

Рецензентка зазначила, Дисертантом обґрунтовано вибір теми дослідження, правильно визначено об'єкт та предмет. Запропонована структура дисертації дала змогу проаналізувати усі аспекти кримінальної відповідальності за втрату або зіпсування ввірених для службового користування зброї, бойових припасів, засобів пересування, предметів технічного постачання або іншого військового майна внаслідок порушення правил їх зберігання.

Метою роботи автор визначив комплексне дослідження кримінальної відповідальності за втрату військового майна. Для досягнення поставленої мети визначено вісім завдань, які відповідають плану дослідження, повністю досягнуті в процесі написання дисертації, що відображено у зроблених висновках та пропозиціях.

В ході дослідження дисертантом використано загальнофілософські, загальнонаукові та спеціальні методи.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовлена тим, що здобувач ґрунтовно дослідив норми національного кримінального закону, якими встановлено відповідальність за втрату або зіпсування військового майна та суміжні злочини, нормативно-правові акти, до яких відсилає відповідна банкетна диспозиція, кримінальне законодавство зарубіжних держав, в якому встановлена відповідальність за подібні діяння, використав достатню кількість наукових джерел, значну емпіричну базу, а саме постанови Верховного Суду, вирoki місцевих судів.

Таким чином, достовірність та обґрунтованість положень, висновків та рекомендацій, отриманих Войцещуком А.А. у дисертаційному дослідженні, забезпечена завдяки використанню достатньої джерельної бази, матеріалів судової практики, правильному поєднанню методів наукового пошуку.

Рецензована робота є комплексним науковим дослідженням теоретико-прикладних проблем та характеристики кримінальної відповідальності за втрату військового майна за кримінальним правом України.

У межах здійсненого дослідження отримано результати, що мають наукову новизну. Зокрема, слід відзначити авторське визначення об'єкта (с. 53) і предмета (с. 80) кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК, дослідження співвідношення понять «втрата» та «зіпсування» майна із суміжними поняттями «знищення» та «пошкодження», їх значення для відмежування вказаного правопорушення від суміжних кримінальних та адміністративних (с.с. 107-109). Розроблено правила відмежування втрати військового майна від суміжних правопорушень (с.с.157-171). Важливим для правозастосування є розроблений автором алгоритм встановлення того, чи

втрата або зіпсування військового майна настала в результаті порушення конкретним суб'єктом правил його зберігання (с.110-113).

Потрібно також відзначити ґрунтований аналіз меж караності втрати або зіпсування військового майна на предмет відповідності розробленим правовою наукою правилам побудови кримінально-правових санкцій. Зроблено висновок пронадмірну суворість покарання за вчинення таких діянь та безпідставне використання безальтернативних санкцій, запропоновано відповідні зміни до ст. 413 КК України(с.с. 183-196).

Важливе практичне значення мають розроблені здобувачем зміни до кримінального законодавства, які є науково обґрунтованими та заслуговують на увагу законодавця (с.с. 211-213).

Основні теоретичні положення, висновки і практичні результати, отримані в процесі роботи над дисертацією Войцешука А.А. опубліковано в трьох наукових статтях у фахових наукових виданнях України, двох наукових працях за результатами проведення науково-практичних заходів, а також тезах доповідей на науково-практичних конференціях, що відповідає вимогам, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист, у достатньому обсязі відображені в анотації до дисертації, зміст якої відповідає встановленим вимогам.

Дискусійні положення та зауваження.

Попри позитивну оцінку дисертаційного дослідження, воно, як і будь-яка праця, не позбавлене певних недоліків, суперечливих або таких, що потребують додаткової аргументації, положень.

По-перше, автором не проаналізовано доцільність встановлення такого додаткового об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК як громадська безпека у випадку втрати зброї чи інших небезпечних предметів. якщо обставини вчиненого правопорушення свідчать, що такими предметами можуть заволодіти інші особи або через певний вплив на них шкода може бути заподіяна громадській безпеці.

По-друге, автором зазначено, що варто погодитися з підходом, застосованим в проєкті КК, а саме встановлення відповідальності за втрату чи псування майна незалежно від того, в результаті яких протиправних дій це сталося (с. 100), оскільки це дозволить суб'єктам правозастосування менше часу приділяти пошуку конкретних порушених правил зберігання майна, розпорошених по численних підзаконних нормативно-правових актах та інших нормативних документах. Проте диспозицію ч. 1 ст. 413 КК пропонує сформулювати через вказівку на правила поведінки з майном. Однак видається, що це ще більше розширює бланкетність диспозиції та не сприятиме досягненню вищезазначеної мети.

По-третє, під зіпсуванням майна автор пропонує розуміти приведення його до стану повної або часткової непридатності для вживання чи використання за призначенням, що повністю охоплюється наскрізними кримінально-правовими поняттями «знищення» та «пошкодження», які, як слушно стверджує автор, є більш зрозумілими для суб'єктів правозастосовної діяльності. Тому суперечливою видається позиція автора щодо збереження терміну «зіпсування» в диспозиції ч. 1 ст. 413 КК.

По-четверте, загалом слушною видається позиція автора встановити відповідальність за діяння передбачені ст. 413 КК, якщо вони призвели до заподіяння шкоди у великих розмірах (с. 116). Проте така позиція видається дещо сумнівною, якщо мова йде про втрату зброї, адже вихід зброї із володіння особи, якій вона була ввірена, може призвести до заволодіння нею іншими особами, а це ставить під загрозу такий об'єкт кримінально-правової охорони, як громадська безпека. Видається можливим встановлення кримінальної відповідальності за факт втрати зброї та інших небезпечних предметів, а щодо іншого військового майна – у випадку, якщо втрата призвела до заподіяння шкоди у великих розмірах.

По-п'яте, запропоновані автором способи побудови санкцій, зокрема вказівка лише на вид покарання, якщо нижня і верхня межа відповідають передбаченим для цього виду покарання в Загальній частині КК, встановлення абсолютно визначеного строку покарання у виді арешту, вказівка лише на нижню межу покарання, якщо верхня відповідає встановленій межі в Загальній частині КК, є дискусійними з огляду на загальні правила побудови санкцій, використані в чинному КК, які забезпечують однаковий підхід та системність і структурованість кримінального закону. Вказані способи можна визнати доцільними та обґрунтованими, проте такі виключення із загального підходу порушують правила законодавчої техніки. Пропонуючи зміни до чинного КК, потрібно дотримуватися тих загальних засад, на яких він був побудований при його розробленні.

Висловлені зауваження мають дискусійний або рекомендаційний характер та жодним чином не применшують загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Висновки:

1. Дисертація Войцещука Артура Андрійовича на тему «Втрата військового майна за кримінальним правом України», є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що у своїй сукупності мають значення для розвитку доктрини кримінального права та правозастосовної практики.

2. Дисертація Войцещука А.А. виконана і оформлена відповідно до вимог, передбачених Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), відповідає пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Здобувач Войцещук Артур Андрійович за умови успішного захисту заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Головуюча на засіданні - професорка кафедри кримінального права та процесу, д.ю.н., професорка Циганюк Ю.В. зазначила у підсумку, що дисертація Войцещука А.А. відповідає вимогам, які ставляться до дисертацій, в тому числі вимогам, передбаченим пунктами 6, 7, 8, 9 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право у разовій спеціалізованій вченій раді.

За результатами обговорення дисертаційної роботи Войцещука Артура Андрійовича на тему «Втрата військового майна за кримінальним правом України» присутні вирішили запропонувати

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження **Войцещука Артура Андрійовича** на тему «**Втрата військового майна за кримінальним правом України**», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право

Актуальність теми дослідження. Основний закон нашої держави закріплює концептуальне положення, відповідно до якого в Україні гарантується право власності, яке вважається непорушним. Особливо критичним в умовах воєнного стану є належне та раціональне користування, зберігання та охорона військового майна.

Актуальність теми щодо втрати військового майна зумовлена насамперед загрозою настання значних наслідків – таких як фінансові збитки та негативний вплив на обороноздатність нашої держави. В період дії воєнного стану це питання є загостреним ще більше. Це пов'язано із потребою вдосконалення системи зберігання та обліку майна. Через те, що втрата навіть невеликих ресурсів здатна вплинути на підтримання боєздатності підрозділу, дане питання потребує чіткого правового регулювання, у тому числі і кримінально-правового.

Саме тому зростає потреба у дослідженні проблем кримінальної відповідальності за втрату або зіпсування військового майна. Кримінальна відповідальність за втрату військового майна передбачена статтею 413 КК України.

Теперішня війна в Україні характеризується високою динамікою, масованими артилерійськими обстрілами, застосуванням дронів та постійною зміною позицій. У таких обставинах втрата зброї, техніки чи іншого майна часто є не наслідком порушення правил його зберігання, а прямим результатом виконання бойового завдання, раптового ворожого удару чи необхідності рятувати власне життя та життя побратимів. При цьому важливими є питання розмежування недбалості військовослужбовця та об'єктивної неможливості зберегти майно в умовах інтенсивних бойових дій, що є ключовою проблемою застосування статті 413 КК України в умовах збройного конфлікту.

Отже, дослідження проблематики статті 413 КК України є надзвичайно важливим в умовах нашого теперішнього життя.

Проблеми кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення, у тому числі і за втрату військового майна неодноразово досліджувались науковцями та продовжують викликати чималі дискусії в наукових дослідженнях. Вагомий внесок у розвиток науки кримінального права внесли такі вчені як Г. М. Анісімов, А. А. Васильєв, А. О. Винник, І. Б. Газдайка-Василишин, М. Б. Головка, Ю. П. Дзюба, Н. А. Дмитренко, В. М. Захарчук, М. І. Карпенко, В. І. Касинюк, Р. О. Мовчан, А. Р. Мухамеджанова, В. В. Налуцишин, Т. І. Нікіфорова, О. В. Ободовський, О. М. Омельчук, Л. А. Остапенко, М. І. Панов, Н. М. Плисюк, О. Р. Полегенька, М. І. Хавронюк, С. О. Харитонов та інші вітчизняні учені.

Водночас, незважаючи на важливість теми, комплексних досліджень питань кримінальної відповідальності за втрату зіпсування військового майна у національній правовій науці не проводилося.

Водночас, незважаючи на важливість теми, комплексних досліджень питань кримінальної відповідальності за втрату зіпсування військового майна у національній правовій науці не проводилося.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є розробка на основі аналізу ефективності норм чинного КК України, які передбачають відповідальність за втрату військового майна та практики їх застосування судами України, науково-обґрунтованих пропозицій з удосконалення законодавства України про відповідальність за такі кримінальні правопорушення та рекомендацій для правозастосовної практики щодо їх застосування.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

- розглянути стан досліджень проблем кримінальної відповідальності за втрату військового майна;
- вивчити досвід держав-членів Європейського Союзу щодо регламентації кримінальної відповідальності за втрату військового майна;
- дослідити об'єкт та предмет складу втрати військового майна;

- охарактеризувати ознаки об'єктивної сторони складу втрати військового майна;
- розглянути проблему суб'єкта втрати військового майна;
- дослідити ознаки суб'єктивної сторони втрати військового майна;
- розглянути особливості кваліфікації втрати військового майна;
- проаналізувати якість встановлених у ст. 413 КК України меж караності втрати військового майна.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини щодо забезпечення збереження військового майна в Україні.

Предметом дослідження є відповідальність за втрату військового майна за кримінальним правом України.

Методи дослідження. При проведенні дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Під час аналізу положень КК України, інших нормативно-правових актів, законодавства держав Європейського Союзу використовувався *формально-юридичний метод* (підрозділ 1.2, розділи 2 та 3). Під час тлумачення нормативних положень застосовувався *герменевтичний* та *логіко-юридичний* методи (розділ 2). Для дослідження досвіду держав Європейського Союзу щодо регламентації кримінальної відповідальності за втрату військового майна (підрозділ 1.2) використано *порівняльно-правовий* метод. Завдяки застосуванню методу *аналізу документів (традиційний підхід)* вивчалися вироки у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення, передбачені ст. 413 КК України, і також деякі суміжні кримінальні правопорушення, а метод *контент-аналізу документів* дозволив дослідити суворість призначеного судами покарання за втрату військового майна (розділ 2, підрозділ 3.1). *Системно-структурний метод* дав змогу з'ясувати порівняння норми про втрату військового майна (ст. 413 КК України) та інших норм про посягання на військове майно (підрозділ 2.1). Під час вивчення стану дослідження проблематики кримінальної відповідальності за втрату військового майна (підрозділ 1.1) використовувалися *діалектичний метод* та методи формальної логіки— *аналізу, абстрагування, узагальнення*. У ході розроблення пропозицій змін і доповнень до законодавства використовувалися також методи *індукції, дедукції та моделювання* (підрозділи 2.1 – 2.3, розділ 2).

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим в Україні комплексним дослідженням кримінальної відповідальності за втрату військового майна. Основні результати дослідження, що характеризуються науковою новизною, мають як теоретичне, так і практичне значення, такі:

вперше:

– розглянуто в контексті предмета втрати військового майна трофейне майно, майно, одержане як благодійна допомога, майно, вилучене в підприємств, установ і організацій, примусово відчужене майно в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, а також майно, одержане шляхом мобілізації. Доведено, що останнє не може бути предметом вказаного

складу кримінального правопорушення в силу дефініції поняття військового майна, визначеної у Законі України «Про правовий режим майна у Збройних силах України». Інше ж зазначене майно, як і будь-яке інше, може виступати предметом втрати військового майна в разі його надходження до військового формування та відображення цього факту в бухгалтерській документації;

– досліджено зіставлення понять «втрата» та «зіпсування майна» із поняттями знищення і пошкодження майна, що, зокрема, є необхідною умовою правильного розмежування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України від кримінальних правопорушень, описаних ст. ст. 411, 412 КК України, а також адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172¹² Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Встановлено, що наслідок знищення майна охоплює ті форми втрати майна, які пов'язані із припиненням його існування чи неможливістю відокремлення від навколишнього середовища, а також зіпсування майна, якщо майно продовжує існувати, однак не може бути відновлене для подальшого використання за призначенням; зіпсування майна в інших випадках охоплюється наслідком пошкодження;

– розроблено алгоритм встановлення того, чи втрата або зіпсування військового майна настала в результаті порушення конкретним суб'єктом правил його зберігання. При цьому сформульовано 5 послідовних рекомендацій: умовно виокремити поведінку, що порушила конкретне правило зберігання майна; встановити, чи така поведінка була раніше за момент настання втрати або зіпсування майна; з'ясувати, чи такі наслідки не настали б і в разі дотримання відповідних правил; визначити, чи порушення правил зберігання було головною або ж вагомою умовою втрати чи зіпсування військового майна; встановити чи допущене порушення правил зберігання ввіреного для службового користування військового майна закономірно призводить до втрати або зіпсування майна;

– обґрунтовано можливість визнання втрати або зіпсування військового майна малозначним діянням. Аргументовано доцільність визнання малозначними відповідних діянь у разі заподіяння неістотної шкоди. Встановлено відповідність таких діянь усім виробленим судовою практикою умовам визнання малозначності діяння;

– проаналізовано межі караності втрати або зіпсування військового майна на предмет відповідності розроблених правовою наукою правилам побудови кримінально-правових санкцій. Зокрема встановлено надмірну суворість покарання за вчинення таких діянь та безпідставне використання безальтернативних санкцій. Запропоновано відповідні зміни до ст. 413 КК України;

удосконалено:

– трактування основного безпосереднього об'єкта складу втрати військового майна. Обґрунтовано, що ним є суспільні відносини щодо забезпечення обороноздатності України в частині воєнного потенціалу як суспільного блага. Соціальний зв'язок у таких суспільних відносинах

утворюють обов'язок військовослужбовця (військовозобов'язаного, резервіста) дотримуватися правил зберігання військового майна та право держави в особі органів управління військовими формуваннями, військових частин, органів чи установ встановлювати ці правила і вимагати їх дотримання. Зазначене трактування об'єкта втрати військового майна дозволяє обґрунтувати криміналізацію таких посягань на військове майно, які в разі їх вчинення щодо невійськового майна не тягнуть кримінальної відповідальності;

- положення кримінально-правової доктрини щодо трактування поняття майна, яке було ввірене особі для службового користування у контексті ст. 413 КК України: обґрунтовано, що таким є майно, передане військовослужбовцеві (військовозобов'язаному, резервісту) у володіння та користування без права розпорядження ним для виконання такими особами обов'язків військової служби;

- підходи щодо трактування поняття втрати майна. Доведено, що під зазначеним наслідком потрібно розуміти вихід майна із володіння особи, в результаті чого остання назавжди чи на певний час втрачає можливість його використовувати. Встановлено, що поняттям втрати охоплюється вихід майна із володіння особи через загублення майна, його викрадення іншою особою, вилучення цього майна в законному порядку, припиненні існування майна, а також доведення його до стану неможливості відокремлення від навколишнього середовища;

- знання про сутність правил зберігання військового майна. Встановлено, що такі правила можуть визначатися нормативно-правовими актами, а також письмовими наказами командирів військових формувань. Виявлено низку нормативно-правових актів, положення яких регламентують правила зберігання військового майна у Збройних силах України (далі – ЗСУ), Національній гвардії України (далі – НГУ) та Державній прикордонній службі України (далі – ДПСУ);

- трактування вини у складі кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України: розкрито зміст інтелектуальних та вольових ознак кримінально-протиправної самовпевненості та кримінально-протиправної недбалості при втраті або зіпсуванні військового майна. Зокрема обґрунтовано, що за кримінально-протиправної самовпевненості особа усвідомлює, що діяння, такі самі як вона вчиняє, в окремих випадках та за певних умов чи дії певних чинників можуть призвести до втрати або зіпсування ввіреного військового майна; усвідомлює конкретні фактори, які, на її думку, здатні запобігти цим наслідкам; щиро сподівається чи впевнена в тому, що завдяки згаданим факторам наслідки не настануть; бажає відвернути ці наслідки. Щодо випадків кримінально-протиправної недбалості встановлено три можливі варіанти неусвідомлення особою суспільної небезпечності вчинюваних діянь: усвідомлення факту порушення правил зберігання майна та переконаність у тому, що порушення є незначним і не може призвести до серйозної шкоди; неусвідомлення факту порушення правил зберігання військового майна через їх

незнання; неусвідомлення порушення правил зберігання майна через стан, викликаний дією алкоголю чи психоактивних речовин;

– правила відмежування втрати військового майна від суміжних правопорушень. Зокрема, порушено питання відмежування втрати військового майна від його розтрати (ст. 191 КК України), втрати предметів, відомості про які становлять державну таємницю (ч. 2 ст. 422 КК України), аргументовано авторську позицію щодо відмежування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України, від знищення або пошкодження військового майна (ст. ст. 411, 412 КК України, ст. 172¹² КУпАП), а також кримінальних правопорушень, що полягають у порушенні спеціальних правил (ст. ст. 414 – 417 КК України). При цьому виявлено низку правових колізій та запропоновано шляхи їх вирішення;

набули подальшого розвитку:

– положення про трактування поняття особливого періоду не лише як періоду, протягом якого проводиться мобілізація. Обґрунтовано, що таким періодом охоплюється і час ведення силами оборони та безпеки воєнних дій у розумінні Закону України «Про оборону України», незалежно від прийняття рішення про введення воєнного стану.

– правова позиція, згідно із якою суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 КК України, є не лише військовослужбовці, але й військовозобов'язані та резервісти під час проходження ними навчальних чи перевірочних зборів. Встановлено момент початку та момент закінчення таких зборів;

– ідея щодо розширення кола суб'єктів втрати чи зіпсування військового майна. Обґрунтовано доцільність визнання такими членів усіх передбачених законодавством України воєнізованих збройних формувань, які залучені до воєнних дій під час особливого періоду; запропоновано відповідні зміни до абз. 2 ч. 2 ст. 401 КК України.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що висновки і рекомендації, наведені в дисертації, можуть бути використані в науково-дослідній діяльності – під час подальшого дослідження проблематики кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби, а також кримінальних правопорушень, що посягають на власність; у правотворчості – під час внесення змін і доповнень до КК України та інших нормативно-правових актів (за результатами дослідження запропоновано комплекс змін до КК України, а також окреслено концепт змін до нормативно-правових актів, що визначають зміст і обсяг поняття військового майна); у правозастосовній діяльності – під час кваліфікації посягань на військове майно; в освітній діяльності – під час вивчення навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінально-правова кваліфікація», підготовці підручників, навчальних посібників, методичних розробок.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є результатом власного дослідження автора. Наукові положення, висновки та пропозиції, що виносяться на захист, автор отримав самостійно.

Апробація матеріалів дисертації. Апробація результатів дослідження здійснювалася на Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія та практика протидії злочинності в умовах правового режиму воєнного стану» (Львів, 08 листопада 2024 року) та VIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні» (м. Львів, 06 грудня 2024 року).

Публікації. Основні результати дисертації відображено у п'яти наукових працях. Серед них – три статті, опубліковані в журналах, визнаних Міністерством освіти і науки України науковими фаховими виданнями з юридичних наук категорії «Б», та дві праці – за результатами проведення науково-практичних заходів.

Список опублікованих праць за темою дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1 Войцещук А. А. Проблеми визначення поняття військового майна як предмета військових кримінальних правопорушень. *Університетські наукові записки. Часопис ХУУП імені Леоніда Юзькова*. 2024, № 1 (97) С. 21 – 30.

URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/97_21-30

DOI: [10.37491/UNZ.97.2](https://doi.org/10.37491/UNZ.97.2)

2. Войцещук А. А. Втрата та зіпсування майна як ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 413 Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2025. Вип. 87 : частина 3. С. 255 – 262.

URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/325235>

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.3.38>

3. Войцещук А. А. Кримінально-правова характеристика кваліфікуючих ознак втрати військового майна (ст. 413 КК України). *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Серія ПРАВО. Вип. 88 : частина 3. С. 128 – 135.

URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/05/21-2.pdf>

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.3.19>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

4. Войцещук А. А. Особливості регламентації кримінальної відповідальності за посягання на військове майно в КК України та законодавстві окремих європейських держав. *Теорія та практика протидії злочинності в умовах правового режиму воєнного стану* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 8 листопада 2024 року). С. 51 – 54.

5. Войцещук А. А. Проблеми визначення правил зберігання військового майна у практиці застосування ст. 413 КК України. *Теоретико-прикладні*

проблеми правового регулювання в Україні : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 6 грудня 2024 року). С. 396 – 399.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації). Під час виконання дисертаційного дослідження аспірантка дотримувалася основних засад академічної доброчесності, які закріплено у п. 2.3.3 Кодексу академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, а саме: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного й підсумкового контролю результатів навчання (до осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; інші дії, які сприяють забезпеченню довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Відповідність дисертації науковій спеціальності. Дисертаційна робота Войцешука Артура Андрійовича на тему «Втрата військового майна за кримінальним правом України» відповідає галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право.

Рекомендація дисертації до захисту. Дисертаційна робота Войцешука Артура Андрійовича є першим у вітчизняній кримінальній науці спеціальних комплексних досліджень втрати військового майна. Водночас, дисертації притаманні окремі дискусійні моменти. Щодо неї може бути висловлено окремі зауваження, які, однак, не впливають на якість розкриття теми роботи та загальну позитивну оцінку. Дисертація Войцехівського Артура Андрійовича на тему «Втрата військового майна за кримінальним правом України» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 Право.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Войцещука Артура Андрійовича «Втрата військового майна за кримінальним правом України», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право у галузі знань 08 Право.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Войцещука Артура Андрійовича «Втрата військового майна за кримінальним правом України» відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Войцещука Артура Андрійовича «Втрата військового майна за кримінальним правом України» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій раді за спеціальністю 081 Право.

Професорсько-викладацький склад кафедри кримінального права та процесу проголосував:

«за» - 17; «проти» - 0; «утримались» - 0.

Головуюча на засіданні:

докторка юридичних наук,
професорка, професорка кафедри
кримінального права та процесу
Хмельницького університету
управління та права
імені Леоніда Юзькова

Юлія ЦИГАНЮК